

VÄRLDS

HORISONT.

SVENSKA FN-FÖRBUNDET | EN BÄTTRE VÄRLD | NUMMER 2 2016

EN
BÄTTRE
VÄRLD

*Miljarder
försvinner i
skatteflykt
SIDAN 6*

*Magnus
är Årets
FN-lärare
SIDAN 18*

LJUSARE FRAMTID
tack vare svenska företag

Foto: FN/Rick Barajas

Tadodaho Sid Hill, ledare för Onondaganationen, hälsar tillsammans med två barn alla deltagare välkomna till forumet för urfolksfrågor i New York i maj.

URFOLK SAMLADES I FN

I mitten av maj hölls det årliga forumet för ursprungsfolk i FN-högkvarteret i New York. Över tusen representanter för urfolk från hela världen deltog. Temat för årets möte var fred, konflikt och konfliktlösning. Frågan om konflikter, ofta i samband med urfolks landområden och resurser, är högaktuell på många platser och stod i fokus för diskussionerna. Generalförsamlingens president Mogens Lykketoft sa i sitt anförande vid öppningsceremonin att han under sin mandatperiod strävat efter att främja öppenhet, transparens och vikten av att inkludera olika grupper i generalförsamlingens arbete.

– Det gäller även möjligheten för urfolk att delta i frågor som berör dem. Detta är trots allt folkgrupper som både har rätt att delta och som kan ge viktig input. De har också attackerats när de har höjt sina röster och de har historiskt uteslutits från inflytande på olika nivåer, vilket har orsakat stor skada för deras samhällen, kulturarv, försörjning och till och med deras identitet, sa Lykketoft.

DAGS FÖR VAL TILL SÄKERHETSRADET

Den 28 juni röstar FN:s generalförsamling om vilka länder som ska sitta i säkerhetsrådet under perioden 2017-2018. Sverige konkurrerar med Italien och Nederländerna om att få representera Västeuropa.

Sveriges regering har fått kritik för sitt sätt att driva kampanjen för en plats i rådet.

Svenska FN-förbundet menar att Sveriges kandidatur till säkerhetsrådet måste få kosta men att kampanjmedlen bör vara tydligt avdelade och redovisas öppet.

– Sverige har mycket att tillföra FN i form av bl a arbetet för kvinnors rättigheter, konfliktförebyggande och FN-reformering. Att Sverige och andra kandidater lägger ner resurser på kampanjarbetet är rimligt. Vi vill understryka vikten av transparens och att man redovisar vilka medel som används i vilka syften. Debatten visar också behovet av bred förankring av säkerhetsråds kandidaturen i det svenska samhället, säger Aleksander Gabelic, FN-förbundets ordförande.

175 LÄNDER SKREV UNDER KLIMATAVTAL

I en historisk ceremoni i FN-högkvarteret den 22 april undertecknade ledare från 175 länder Parisöverenskommelsen, det globala klimatavtal som blev resultatet av klimatkonferensen COP21 i december 2015. Aldrig tidigare har så många länder skrivit under en internationell överenskommelse på samma dag.

Parisöverenskommelsen träder i kraft 30 dagar efter det att minst 55 länder, som tillsammans står för minst 55 procent av de globala utsläppen av växthusgaser, har ratificerat den.

RESOLUTION TILL SKYDD FÖR SJUKHUS

Med anledning av den senaste tidens attacker mot vårdinrättningar i krigsdrabbade länder, senast i Syrien, antog FN:s säkerhetsråd den 3 maj en resolution som kräver ett stärkt skydd för sjukvårdsarbetare, patienter och kliniker. Generalsekreterare Ban Ki-moon underströk i ett uttalande att dessa attacker varken är sporadiska eller oavsiktliga, utan att det rör sig om systematisk krigsföring.

Rådets krav gentemot medlemsländerna inkluderar underlättad framkomlighet för humanitära insatser, skydd av vårdinrättningar i inhemsk lagstiftning, utbildning för militära styrkor samt att åtal väcks mot de ansvariga för attackerna.

NY ÖPPENHET KRING GS-VALET

För första gången någonsin i FN:s historia tävlar kandidater öppet om posten som FN:s generalsekreterare. I april höll nio kandidater tal inför FN:s generalförsamling, presenterade sig själva och fick svara på

frågor, något som aldrig tidigare hänt.

Den nya generalsekreteraren ska efterträda Ban Ki-moon som lämnar sin post den sista december 2016. Den folkliga kampanjen *1 for 7 billion*, bestående av bl a över 750 organisationer, däribland de svenska och brittiska FN-förbunden, har drivit på för ökad transparens kring tillsättningen. Många kräver också att den nya generalsekreteraren, den nionde i ordningen efter åtta män, ska vara en kvinna. Av de nio kandidater som hittills presenterats officiellt av generalförsamlingens president är fyra kvinnor. En åsikt som också förts fram är att man bör skrota den traditionella geografiska rotationen enligt vilken nästa generalsekreterare ska komma från Östeuropa. Av de nio kandidater som framträtt är alla utom två östeuropéer.

Liksom tidigare ska säkerhetsrådet enas om en kandidat som presenteras för generalförsamlingen, som i höst fattar det formella beslutet.

ICC-HÖGKVARTER INVIGT

I april invigdes de permanenta lokalerna för Internationella brottmålsdomstolen ICC i Haag, Nederländerna. Det nya ICC-högkvarteret består av sex byggnader som hänger samman på bottenplanet. I den största finns tre rättegångssalar och presscentret.

Domstolen etablerades 2002 som en permanent tribunal för att åtala personer för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser. Till grund för ICC ligger den sk Romstadgan som antogs 1998. ICC (*International Criminal Court*) ska inte blandas samman med Internationella domstolen ICJ (*International Court of Justice*) som instiftades 1945 och också har säte i Haag.

ICC:s nya permanenta högkvarter i Haag, Nederländerna.

Foto: Wikimedia Commons/Hyperio

“WE MUST ENGAGE THE MONEY”

VÄLKOMMEN TILL VIKTIG LÄSNING

Vi gör skillnad. Vi skapar en bättre värld genom att varje dag arbeta för fred, utveckling och mänskliga rättigheter. Som medlem och bidragsgivare skapar du hopp och räddar liv. Nu och i framtiden.

Världshorisont
Svenska FN-förbundet
Box 15115, 104 65 Stockholm
Tel: 08 – 462 25 40, Fax: 08 – 641 88 76
E-post: varldshorisont@fn.se
Webb: www.fn.se/varldshorisont
Twitter: [varldshorisont](https://twitter.com/varldshorisont)

Redaktör: AnnaLena Karlsson Andrews
Praktikant: Lovisa Dyllal Silfverbrand
Ansvarig utgivare: Linda Nordin
Layout: Tomorro'
Tryckeri: Tellogruppen AB
Annonser: kontakta redaktionen på varldshorisont@fn.se
För ej beställt material ansvaras ej.
Artikelförfattarna svarar själva för innehållet i respektive artikel. För frilansmaterial ingår publicering både i tidningen och på FN-förbundets webbplats.

Världshorisont utges av Svenska FN-förbundet.
ISSN 0042-2134
Prenumerationspris:
230 kr (helår, 4 nr)
PlusGiro: 50990-1

#2

I Etiopien är barnnäktenskap och kvinnlig könsstympning på tillbakagång tack vare FN:s fältarbete som bl a får finansiering från svenska företag via Svenska FN-förbundet och FN-fonden. Flickan på bilden går på Fatuma Abdu-skolan i Afarregionen och får stöd genom projekten Flicka och Skolmat. Foto: FN-förbundet/Carolina Given-Sjölander

En helt grundläggande fråga när det gäller fattigdomsbekämpning och en positiv global utveckling är varifrån pengarna till sådana satsningar ska tas. ”There is not enough in the public purse – we must engage the money”. Det sa Helen Clark, chef för FN:s utvecklingsprogram UNDP, när hon i mars besökte Stockholm. Fritt översatt: ”Skattemedlen räcker inte – vi måste få med kapitalet”.

Frågan om näringslivets roll för global utveckling är komplex. Å ena sidan är det helt nödvändigt, som Helen Clark påpekar, att få med sig den privata sektorn i utvecklingsarbetet. Det gäller alla typer av utvecklingsfrågor och på alla nivåer i vårt globala samhälle. Å andra sidan tenderar jakten på vinst att leda till att mindre nogräknade företag, inte minst i miljöer som präglas av fattigdom och korruption, hänsynslöst exploaterar både människor och naturresurser. Vid katastrofen i Bangladesh för tre år sedan, då en åtta våningar hög textilfabrik kollapsade, dog minst 1 134 personer och ytterligare tusentals skadades allvarligt. Det blev en påminnelse om missförhållanden som förekommer på ett otal platser i världen och som pågår i det tysta.

Glädjande nog försöker allt fler företag använda sin makt till att tvinga fram positiva förändringar i de sammanhang där de verkar, så som socialt ansvarstagande (CSR). Många företag har också samarbetat med utvecklingsaktörer och bidrar ekonomiskt till

konkreta utvecklingsprojekt. Här på hemmaplan samarbetar t ex

Svenska FN-förbundet och FN-fonden med svenska företag i de tre projekten Skolmat, Flicka och Minor. Tack vare olika kampanjer som företagen bedriver har pengar kanaliserats till ovärderligt arbete som FN bedriver i fält. Flickan på framsidan av denna tidning har turen att gå på en skola i Etiopien som får stöd både av skolmats- och flicka-projektet. Läs mer på sidan 8!

Redaktör AnnaLena Karlsson Andrews
annalena.karlsson.andrews@fn.se

I DET HÄR NUMRET

- 4 Näringsliv och global utveckling: så här ska företagen jobba med Agenda 2030
- 6 Skatteflykten cirka tio gånger större än världens samlade bistånd
- 7 Sustainable Energy for All – plattform för samarbete mellan olika aktörer
- 8 FN-förbundets företagssamarbeten ger utsatta barn i Etiopien ett bättre liv
- 11 Fyrsidigt faktablad om FN, näringslivet, CSR och global utveckling
- 16 Omfattande kritik mot regeringens delegation för genomförandet av Agenda 2030
- 17 Allt mer laddad konflikt i Västsahara, FN-linjen riskerar att haverera
- 18 Magnus Jinnfelt från Uddevalla fick utmärkelsen ”Årets FN-lärare”

Näringslivet viktig partner för Agenda 2030

När världen förra året kom överens om Agenda 2030, en global handlingsplan med 17 mål för att uppnå en hållbar utveckling för alla till år 2030, gavs näringslivet en tydlig och viktig roll. "Näringslivet är en viktig partner för att uppnå de globala utvecklingsmålen. Företag kan bidra genom sina kärnverksamheter och vi ber företag överallt att bedöma vilken påverkan de har, sätta upp ambitiösa mål och transparent kommunicera sina resultat", sa FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon. Världshorisont har tittat på hur det rent praktiskt ska gå till.

När världens ledare antog Agenda 2030 i New York i september fanns också flera representanter för världens många företag på plats, bl a Ericsson, H&M och Volvo-koncernen. Så var inte fallet när FN antog millenniemålen 15 år tidigare. Vid den tidpunkten hade Volvo inte ens en ansvarig för hållbarhetsfrågor. Det var först 2004, när Malin Ripa anställdes, som företaget fick en person med ansvar för *Corporate Social Responsibility* (CSR, eller företags samhällsansvar). Idag är hon chef för CSR på Volvo Group.

– När jag började fanns det en uppförandekod, men ingen visste riktigt hur den skulle användas i den dagliga verksamheten. Min roll bestod främst i att som expert på CSR-frågor jobba med uppförandekoden inom bolaget. Idag brukar jag säga att jag jobbar med affärsutveckling. Jag bryter ny mark och hittar nya sätt att göra affärer på. CSR och hållbarhetsfrågor har blivit en naturlig del i företagens strategier, säger Malin Ripa.

Själva fenomenet CSR föddes ungefär samtidigt som det moderna biståndet, på

1950- och 1960-talet, men det var först på 1990-talet som det slog igenom på allvar. Alla företag skulle plötsligt ta fram en uppförandekod för ekonomiskt, miljömässigt och socialt ansvarstagande.

GLOBAL COMPACT

Parallellt med millenniemålen lanserade FN *Global Compact*, en pakt med det globala näringslivet i CSR-frågor. Initiativet, som rymmer flera principer som rör mänskliga rättigheter, arbetsförhållanden, miljö och antikorrupktion,

Näringslivet är en viktig samhällsaktör i många bemärkelser och när stora företag använder sin makt för att främja t ex goda arbetsförhållanden, miljöhänsyn och anti-korruption får det stor effekt. På bilden en textilarbetare i Gazipur, Bangladesh.

har vuxit genom åren. Hittills har 8 000 företag världen över skrivit under, varav 200 svenska.

Genom Global Compact har alla de företag som anslutit sig kunnat bidra till arbetet med att ta fram de nya utvecklingsmålen, Agenda 2030. Flera svenska företag har engagerat sig. Enligt Malin Ripa handlar det inte bara om att Agenda 2030 kommer få stor betydelse för utvecklingen i världen. Det handlar också om hur företag kommer göra affärer i framtiden.

– När nu statsöverhuvuden från hela världen har skrivit under agendan ska de inkludera målen i beslutsfattandet. Det gör att målen kommer få en hel del kraft i kommande lagstiftning, i normer och förväntningar. Det innebär för vår del att vi behöver arbeta fram strategier utifrån detta och även titta på hur agendan kan stötta våra affärer, säger Malin Ripa.

Volvo har beslutat att fokusera på fyra av de 17 målen. Det är mål 3 om hälsa, som bl a rör trafiksäkerhet, mål 9 och 11, som handlar om att bygga motståndskraftig infrastruktur och hållbara städer, och mål 13 om att stoppa klimatförändringarna.

– Men vi kan inte satsa på dessa mål på bekostnad av de andra målen, utan när vi designar våra projekt så försöker vi maximera nyttan så att de även bidrar till andra mål, säger Malin Ripa.

GENOMTÄNKT RAMVERK

Precis så tycker journalisten och föreläsaren Per Grankvist, som sedan tio år är specialiserad på CSR, att näringslivet ska jobba med Agenda 2030. Han tycker att varje företag ska sätta sig ner med de 17 målen och de 169 delmålen, gå igenom dem, se vilka av dem som påverkas mest av företagets verksamhet och bocka av dem.

– Utvecklingsmålen är en global definition för vad vi vill åstadkomma för att uppnå en schysstare, mer hållbar och rättvis värld. De utgör ett tydligt och mer genomtänkt ramverk som företag kan förhålla sig till, säger Per Grankvist.

När Per Grankvist studerat Agenda

2030 och varit ute och träffat företagare runt om i Sverige har han förvånats över hur mycket sunt förnuft utvecklingsmålen trots allt handlar om. Han påminner om att alla företag vill tjäna pengar.

– Om vi använder mindre energi sparar vi pengar. Det är ju egentligen sak samma om det gynnar miljön. Om vi inte bränner ut personalen är det också klart vi tjänar pengar. Vi behöver inte betala sjukskrivningskostnader, lära upp ny personal eller ta in någon från Manpower, säger Per Grankvist.

Näringslivet drivs av vinstintresse och ser sig alltid om efter nya investeringsmöjligheter, men vill också spara pengar genom att utveckla mer hållbara affärstrategier. FN och de som jobbar med utvecklingsfrågor vill å sin sida utnyttja den privata sektorns innovationskraft, möjligheter att skapa arbetstillfällen och slussa in kapital på nya marknader. Det är lite av en win-win-situation.

REN AFFÄRSNYTTA

Parul Sharma, CSR-chef på advokatfirman Vinge och ordförande i regeringens delegation för genomförandet av Agenda 2030, ser inte hur näringslivet skulle kunna ställa sig utanför Agenda 2030.

– Det handlar om ren och skär affärsnytta, säger hon.

För Parul Sharma passar företagens CSR-arbete som handen i handsken på Agenda 2030.

– Om du tittar på definitionen av CSR idag, såsom det är definierat av EU-direktiv och globala initiativ som Global Compact, står det på fyra ben. De är mänskliga rättigheter, miljö, antikorruption och arbetsrätt. Slår du ut de pelarna passar de in på vartenda moment i utvecklingsmålen, säger Parul Sharma.

Men det går inte som företagare att bara säga att de där nya utvecklingsmålen verkar bra, ”de ska vi jobba med”, menar Parul Sharma. Att jobba med Agenda 2030 kräver att företagen förstår att de behöver förändra sitt sätt att göra affärer.

Som Malin Ripa beskriver att Volvo

gjort behöver företagen gå igenom målen och fråga sig vilka förändringar som behövs och hur de påverkar alla anställda. De som jobbar med motorutveckling behöver förstå att deras arbete påverkar klimatet och att de kan bidra till att uppnå Agenda 2030. På inköpsidan går det att ställa krav på leverantörerna så att de har schyssta arbetsvillkor.

– Jag tror att utmaningen för många företag är att verkligen ta in detta och förklara så konkret som möjligt för sina medarbetare vad Agenda 2030 innebär för dem. För det är först när medarbetarna känner sig delaktiga som vi kan få momentum i det här, säger Malin Ripa.

NYTT LEDARSKAP

För att nå ut till medarbetarna och påverka hela verksamheten behövs det chefer som kan driva på. Parul Sharma vill se ett nytt, fräscht ledarskap med pondus, som kan driva frågor kring hållbar utveckling inom näringslivet.

Företag behöver också dra nytta av varandras kunskaper och erfarenheter, men även samverka med offentlig sektor. Malin Ripa lyfter det svenska nätverket *Swedish Leadership for sustainable development*, som sam-

ordnas av den svenska biståndsmyndigheten Sida. Här möts sedan tre år tillbaka 20 svenska företag för att tala om företagande och hållbar utveckling.

För att uppnå Agenda 2030 måste privat och offentlig sektor samverka, även med civilsamhälle och forskarvärlden, i gemensamma projekt. Genom bistånd kan även världens svagaste stater få hjälp med att bygga upp och stärka statliga institutioner och förvaltning. Då ökar också möjligheterna för företag att investera och bidra till utveckling.

■ Erik Halkjaer, frilansjournalist

”För näringslivet är Agenda 2030 ren och skär affärsnytta”

Läs om FN-förbundets företags-samarbeten på www.fn.se/foretag

Läs mer om CSR och Global Compact i faktabladet på sid 11-14.

Enorma summor som behövs i utvecklingsarbetet försvinner i skatteflykt från företag och rika privatpersoner. Bilden visar skyskraper i Hong Kong.

Skatteflykt stort hinder för utveckling

Näringslivet måste ta sitt ansvar för en hållbar global utveckling, vilket också betyder att företagen betalar skatt i rätt land. Ska utvecklingsländerna kunna lyfta sig ur biståndsbubblan, måste de få tillgång till skatteinkomsterna.

– När företag genom komplicerade transaktioner försöker undvika beskattning handlar det om skatteflykt. Pengar – vinster eller kapital – göms undan med syftet att betala så lite i skatt som möjligt. Skatteplanering är inte nödvändigtvis olaglig, men skillnaden mellan lovlig och olovlig skatteplanering är härfin, säger Emelie Aho, policyrådgivare och sakkunnig inom skatteflykt på Forum Syd.

SÖKER KRYPHÅL

Lovlig skatteplanering betyder att företagen aktivt söker kryphål i lagstiftningen. Det är inte uttryckligen olagligt, men även de lagliga vägarna kan vara tveksamma, inte minst etiskt/moraliskt, påpekar hon.

Olovlig skatteplanering däremot innebär t ex att företaget ger falsk information till skattemyndigheter, skatteplanerar i många olika led och mellan olika bolag inom samma koncern, använder intern prissättning dotterbolag emellan eller använder brevlädeföretag i skatteparadis. På så sätt flyttas vinsterna och länderna förlorar de skatteintäkter som de egentligen skulle ha haft.

– Det är utan tvekan utvecklingsländerna som betalar priset. Den årliga skatteflykten beräknas vara tio gånger större än världens samlade bistånd – eller omkring 1 200 miljarder USD, enligt forskningsinstitutet Global Financial Integrity.

Eller, med en annan jämförelse: förlusterna i skatteintäkter p g a skatteflykt är nästan hundra gånger större än EU:s kostnader för att ta emot en miljon flyktingar.

– De multinationella företagen står för omkring 60 procent av skatteflykten i världen. T ex Starbucks, Google och andra IT-företag använder komplexa och aggressiva system för skatteplanering, men också alkoholindustrin, exempelvis i Ghana, undandrar stora summor från beskattning i landet, säger Emelie Aho.

NÄMNS INDIREKT

Ökade skatteintäkter är nödvändiga för att uppnå utvecklingsmålen i Agenda 2030. Näringslivets roll i finansieringen betonas i agendan men skatteflykt nämns endast indirekt. Mål 16 (fredliga och inkluderande samhällen) har bl a som delmål att ”öka möjligheten att återvinna och återfå stulna tillgångar” (16.4) samt att ”minska alla former av korruption och mutor” (16.5). Även mål 17 (genomförande och globalt partnerskap) berör frågan indirekt.

Å andra sidan gjorde världens ledare tydliga åtaganden rörande bl a effektivare skattesystem, begränsade möjligheter till skatteflykt och stärkt skattelagstiftning när de undertecknade överenskommelsen om utvecklingsfinansiering i Addis Abeba i juli 2015. Överenskommelsen slår också

fast att det är avgörande att utvecklingsländer höjer sitt eget skattetryck.

Hur kan skatteflykten stävjas?

– Förmodligen kommer de nyligen avslöjade Panama-dokumenterna att leda till att medvetenheten om skatteflykt och olovlig skatteplanering ökar, och därmed stärks även arbetet med att motverka det, säger Emelie Aho.

– Starka nationella skattemyndigheter är viktiga. Det svenska biståndet har sedan länge arbetat för att stärka

mottagarländernas skattemyndigheter, rättsväsenden och revisionskapacitet. Ett mellanstatligt skatteorgan underställt FN skulle också underlätta kampen mot skattefusk.

ÖPPEN REDOVISNING

Andra viktiga åtgärder är öppen offentlig redovisning av vinster, omsättning och skatter, land för land. Det måste gälla för alla företag och principen ska vara rätt skatt i rätt land. Öppna ägarregister behöver införas så att det blir tydligt vilka som äger företagen. Ägarna ska kunna ställas till svars.

– Sist men inte minst, vi som konsument kan ställa företagen mot väggen. Vill vi stanna kvar som kund hos ett företag när vi vet att de sysslar med skatteflykt? Det handlar om moral och förtroende, menar Emelie Aho.

■ *Nora Weintraub, frilansjournalist*

”Den årliga skatteflykten beräknas vara tio gånger större än världens samlade bistånd.”

Gemensam plattform ska ge hållbar energi

Inför det internationella året för hållbar energi 2012 skapade FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon plattformen *Sustainable Energy for All*. Initiativet sammanför näringslivet med stater, civilsamhälle och forskare för att finna gemensamma lösningar kring hållbar energi.

FN är en organisation för stater men många fler aktörer behövs i utvecklingsarbetet. För att få med även näringsliv, civilsamhälle och forskare i det viktiga arbetet med hållbar energi har FN etablerat en särskild plattform, *Sustainable Energy for All (SE4All)*. I samband med att de nya globala målen för hållbar utveckling antogs hösten 2015 – däribland mål nummer 7 om hållbar energi åt alla – beslutade man att permanenta initiativet och ge det ett högkvarter i Wien, Österrike.

Efter en lång karriär inom Världsbanken med fokus på hållbar utveckling ledde australiensiskan Rachel Kyte bankens arbete inför klimatkonferensen i Paris förra året. Vid årsskiftet tillträdde hon som VD för SE4All. Samtidigt utsågs hon av generalsekreterare Ban Ki-moon till särskilt sändebud för hållbar energi åt alla.

OMSTÄLLNING BRÅDSKAR

I ett långt framträdande inför FN:s generalförsamling i slutet av mars förklarade Kyte vilka utmaningar världen står inför när det gäller frågan om hållbar energi. Hon menade att vi kan nå målet. Frågan

vi bör ställa oss är hur mycket det får kosta.

– I och med era löften vid klimattoppmötet i Paris och de globala utvecklingsmålen brådskar det nu att komma igång med energiövergången och att förse alla dem som inte har tillgång till energi med hållbar energi. Ju förr desto bättre. Görs det inte nu blir kostnaden för övergången dyrare och dyrare för var dag, sa hon.

PRIVATA INVESTERINGAR

På sin webbsida skriver SE4All att man vill skapa förutsättningar för en massiv ökning av privata investeringar i tillgången till hållbar energi. ”Hållbar energi handlar om nya möjligheter. Det möjliggör för företag att växa, det skapar jobb och det skapar nya marknader. Barn kan studera efter mörkrets inbrott. Kliniker kan lagra livräddande vacciner. Och länder kan bygga upp stabilare, mer konkurrenskraftiga ekonomier”, skriver man vidare.

Enligt den FN-rapport som utgjorde grunden till SE4All lagade 2009 närmare tre miljarder människor i världen mat genom att elda med ved, kol eller dynga. Ungefär 1,5 miljarder människor saknade

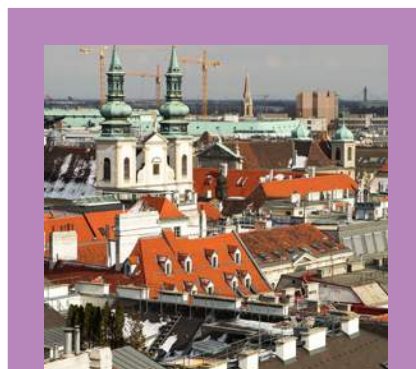

Foto: Mostphotos/Saen Nel

FN-staden Wien

Österrikes huvudstad Wien rymmer en lång rad FN-kontor. Där finns bl a Internationella atomenergiorganet, IAEA, kontoret för provstoppsavtalet, CTBT, FN:s kontor för narkotikakontroll och förebyggande av brott, UNODC, och FN:s organ för industriell utveckling, UNIDO. Räknat i antal FN-tjänstemän är New York den största FN-staden i världen tätt följd av Genève. På delad tredjeplats, med ca 4 000 tjänstemän vardera, ligger Wien och Nairobi.

Sveriges ambassadör i Wien 2011-2015 var Nils Daag. Läs hans artikel om FN-staden Wien på www.fn.se/daag

samma år tillgång till elektricitet.

Traditionella eldningsmetoder är inte bara ett hälsoproblem, utan utgör även ett hot mot miljön och klimatet. Framför allt är otillräcklig tillgång till modern energi och elektricitet ett hinder för företagande, försörjning, hälsovård och utbildning i många länder i Afrika söder om Sahara och i delar av Asien.

För att uppnå utvecklingsmål 7 krävs det att alla människor får tillgång till, och råd med, stabil och modern energi och att effekten av världens energikällor fördubblas liksom andelen förnyelsebar energi i den globala energimixen. De här tre målen är inte bara delmål under utvecklingsmål 7, utan även SE4All:s fokusområden. Och det är en del kvar att göra. För två år sedan lagade fortfarande 2,7 miljarder människor mat med hjälp av ved, kol och dynga och 1,2 miljarder människor saknade tillgång till el.

■ Erik Halkjaer och AnnaLena Karlsson Andrews

Foto: FN/ESKINDER Debebe

Rachel Kyte, särskilt sändebud för hållbar energi åt alla.

Vill du bidra
till en bättre värld?
Swisha valfri summa till
1239000795*
och ange Flicka!

Amina, 15 år, och Fatuma, 12, bor i kommunen Adharemelea i Afar, Etiopien. Båda är redan gifta och har tvingats lämna skolan men deltar i en samtalsgrupp varannan vecka tack vare Flicka-projektet. "Vi kände inte varandra så bra förut men nu är vi vänner och det är det bästa", säger Amina.

Samarbete i Sverige förändrar liv i Etiopien

I Etiopien könsstympas många flickor. Men i Afar-regionen förändras världen; där tar by efter by avstånd från traditionen med övergrepp.

Svenska företag bidrar tillsammans med Svenska FN-förbundet till att rädda flickorna i byarna undan livslångt lidande. Idag vill allt fler företag bli FN-partner och arbeta för något av FN-förbundets projekt.

Att vara FN-partner innebär att i ett nära samarbete med FN-förbundet stötta något av projekten *Flicka*, *Skolmat* eller *Minor*. Intresset bland företagen har under det senaste året ökat.

BRA OCH VIKTIGA

– Det är jätteroligt när nya företag hör av sig till oss. Att de gör det beror dels på att fler företag önskar att bidra till en bättre värld, men framförallt på att vi har så bra och viktiga projekt. Genom våra FN-partners kampanjer uppmärksammas de

frågor vi arbetar med och under 2015 kom ca 60 procent av insamlade medel till projekten från företag, säger Solveig Berntsen, samlingsansvarig på FN-förbundet.

För barn som får skolmat eller lär sig att inte leka med minor, och för flickor som undgår könsstympning och barnakten-skap, är den skillnad FN-partnern gör livsavgörande. I Flicka-projektet går pengarna till utbildning och dialog om hur dessa skadliga traditioner påverkar flickornas hälsa. Målet är att övertyga byledare, lärare och familjer om att kvinnornas lidande beror på könsstympningen och för tidigt barnafödande; att det inte är fråga om en kvinnosjukdom. Erfarenheten är att personer som förstår problemen engagerar sig i att sprida kunskapen vidare. Hela samhällen förändras på så sätt inifrån.

LIGGER I TIDEN

För företagen i Sverige kan samarbetet

vara lönsamt. CSR, företagens samhällsansvar, ligger i tiden och allt fler förstår vikten av att skapa förtroende för företaget och varumärket. Men inte alla som vill kan bli FN-partner. Samarbetet måste vara förankrat i ett genuint intresse för det projekt man vill stödja. Grundläggande är att företaget har kollektivavtal, har en bra interndemokrati och följer FN:s företagsprinciper (Global Compact).

– Vi är måna om att företagens intresse inte bara handlar om vinst och vi ställer alltid frågan vad de vill få ut. Vi vill veta att de ser en möjlighet att hjälpa till, och att de är villiga att ta samarbetet hela vägen in i kedjan, säger Solveig Berntsen.

Kunskap om det projekt företaget arbetar med ska alltså komma såväl medarbetare som kunder till del. FN-förbundet åtar sig i samarbetet att stötta företagen med bl a kommunikationsmaterial och inspirationsföreläsningar. Representanter för företagen kan också åka på projekt-

resor och på plats lära sig mer om de projekt de stödjer.

– Vi erbjuder seminarier för personalens kompetensutveckling, löpande information om det projekt företaget stödjer och bilder och material som dess kommunikationsavdelning kan använda för att få ut budskapet i sina kanaler, fortsätter Solveig Berntsen.

Hon betonar hur viktiga FN-förbundets partner är för projekten, och hur viktigt det är att kunna ha en hög kvalitet i samarbetet från båda sidor. För FN-förbundet innebär det att antalet samarbeten inte får bli för många, och framförallt innebär det en satsning på långsiktighet.

HEJ SNIPPAN

Apoteksgruppens stora och uppmärksammade kampanj ”Hej Snippan”, där en rosa necessär spelade huvudrollen, är ett exempel på hur samarbetet kan se ut. I en

stor varumärkesbyggande kampanj förenades marknadsföringen av egna produkter med en samhällsinsats för flickor och kvinnor i Sverige såväl som i Etiopien:

– Hej Snippan-kampanjen handlade om att man ska våga prata om kvinnans kön, vilket kopplades till att kvinnor ska våga fråga om hjälp på apoteket. Samtidigt knöts budskapet till problematiken kring könsstymning och intäkterna från försäljningen av den rosa necessären gick till Flicka-projektet, konstaterar Solveig Berntsen.

Även smyckesföretaget Snö of Sweden har engagerat sig för Flicka-projektet. Det numera välkända Flicka-armbandet gestaltar statistiken: var tredje pärla i armbandet är en bergkristall som symbol för att var tredje flicka i utvecklingsländer gifts bort före 18 års ålder. Hälften av intäkterna för armbandet går till FN-förbundet.

– Det finns många olika sätt att arbeta

på. Företagen gör också mer kortsiktiga kampanjer, exempelvis har The Body shop samlat in pengar via produktförsäljning till jul och under kvinnodagen. Det är ett företag som också är väldigt bra på att kommunicera CSR-arbetet i sina digitala kanaler.

LYCKAD STRATEGI

Eftersom FN-förbundet har en mycket liten marknadsföringsbudget är företags-samarbeten också ett bra sätt att nå ut med information om projekten. Det växande intresset för dem är ett kvitto på att det har varit en lyckad strategi. Satsningen kommer nu att intensifieras med en översyn för att förbättra kvaliteten i företagssamarbetena.

■ *Marika Sivertsson, frilansjournalist*

*Insamlade medel går via Insamlingsstiftelsen FN-fonden och dess 90-konto.

”Jag har sett hur stor skillnad vårt arbete gör”

– **Jag känner att det finns hopp.** Jag har sett hur stor skillnad vårt arbete gör och jag vill göra mer!

Som servitör på O’Learys i Luleå upplyser Jarl Nordqvist matgästerna om hur de kan bidra till skolmåltider i Etiopien. Nu har han fått träffa några av de barn som tack vare maten får utbildning.

Tillsammans med åtta andra representanter för O’Learys deltog han i Svenska FN-förbundets projektresa till Afar-regionen i Etiopien i april. Inför resan hade han klivna känslor; andras fattigdom kändes svår att möta.

– Men när vi kom fram till skolan utanför byn Shiket möttes vi med massor av glädje. Alla som var lokalt engagerade såg oss som ambassadörer för projekten och det kändes som om de hade väntat länge på att få välkomna oss, säger han.

På O’Learys blir de anställda insatta i Skolmatsprojektet, och det ingår i jobbet att upplysa matgästerna om olika sätt att bidra genom företagets CSR-program *Meal4Meal*. På plats i byn fick Jarl Nordqvist se maten tillagas och delas ut till barnen i

skolan, som numera har många elever.

– De två skolor vi besökte ligger i Abaladistriktet och har ingått i projektet bara sedan årsskiftet. Det var tidigare svårt att få föräldrarna att skicka barnen till skolan eftersom deras arbetskraft behövdes hemma. När det infördes en skolmåltid blev det lättare att låta barnen komma, men först kom bara pojkar, berättar han.

FICK EXTRA RANSON

Lösningen låg i att låta de flickor som kom ta med en extra ranson mat hem. Numera går dubbelt så många flickor som pojkar på skolan.

– Skolmaten är ett oerhört viktigt projekt i sig, men vi fick också inblick i Flicka-projektet genom att vara med och lyssna på diskussioner mellan flickor i tonåren – en grupp gifta och en grupp ogifta. Så vi kunde också se hur projekten är förutsättningar för varandra.

Jarl Nordqvist slogs av hur långsiktigt arbetet är; att det handlar om att se generationer framåt. Att dagens gifta kvinnor och flickor får stöd att inte stympa

Foto: Privat

”Jag blev väldigt berörd av att se hur det vi gör kommer till nytta”, säger Jarl Nordqvist, medarbetare på O’Learys.

sina barn och att barnen får gå i skolan. Att de personer som har ledande roller i samhället bidrar till att föra utvecklingen framåt.

– Vi fick också träffa ledare från hela regionen, det var väldigt speciellt att få ställa frågor till dem. Det etiopisk-ortodoxa inflytandet är starkt och många av dem

satt fast i sina åsikter. Vi fick höra om hur de kommer framåt och skapar förändring genom att helt enkelt sitta ned och diskutera med varandra.

Väl hemma i Luleå känner Jarl Nordqvist ett djupare engagemang på jobbet. Han för vidare sina erfarenheter från resan till kollegorna på O'Learys, och ett evenemang för att samla in pengar till skolmat är under planering.

– Jag blev väldigt berörd av att se hur det vi gör kommer till nytta. För mig är det helt annorlunda att arbeta med Meal4Meal idag, säger han.

■ *Marika Sivertsson*

Foto: FN-förbundet/Carolina Given-Sjölander

Barn på Fatuma Abdu-skolan i Afarregionen i nordöstra Etiopien får mat tack vare FN-förbundets företagssamarbeten och projektet Skolmat. Genom projektet Flicka får de även skolmaterial och hygienartiklar, som bindor och tvål, för att underlätta för dem att stanna i skolan.

Foto: Tomoro

Foto: FN-förbundet/Mikaela Björling

FN-förbundet och Apoteksgruppen vann pris för sin gemensamma kampanj "Hej Snippan!". Från vänster Solveig Berntsen, Carolina Given-Sjölander, Malin Hammarström och Maria Märfalt.

”Hej Snippan!” utsedd till Årets företagssamarbete

Svenska FN-förbundet och Apoteksgruppen vann i kategorin Årets företagssamarbete när Frivilligorganisationernas insamlingsråd, FRIL, belönade de bästa insatserna under året vid Insamlingsforum i april.

Varje år arrangeras Insamlingsforum där FRIL utdelar pris för insamlingsprestationer i olika kategorier. Med den gemensamma kampanjen "Hej Snippan! – en kampanj för livet och underlivet" kammade FN-förbundet tillsammans med Apoteksgruppen hem priset för Årets företagssamarbete 2015. Bland de övriga nominerade fanns bl a Världsnaturfonden WWF i sam-

arbete med IKEA.

"Hej Snippan!" lanserades i augusti 2015 och är det första samarbetet mellan Apoteksgruppen och FN-förbundet. En necessär har funnits till försäljning hos Apoteksgruppens 173 apotek för 20 kr styck, där hela summan gått till FN-förbundets projekt Flicka som stödjer arbetet mot könsstämpning och barnnäktenskap i

Etiopien. Möjlighet att skänka en extra slant har också funnits för Apoteksgruppens kunder.

Utöver att samla in pengar till det framgångsrika projektet syftar kampanjen också till att synliggöra och stärka kvinnors rätt till välbefinnande världen över. På Apoteksgruppens webbplats har besökare kunnat genomgå "Snippskolan" för att öka sin kunskap.

Kampanjen fortgår och vid denna tidnings pressläggning hade drygt 600 000 kr samlats in vid försäljning av necessärer och cirka 25 000 personer hade genomgått Snippskolan.

■ *Lovisa Dyall Silfverbrand*

Håll utkik efter "Hej! Vi har mens!" som lanseras den 9 juni!

FN

FAKTA.

Foto: FN/Amanda Vostard

NÄRINGS LIV OCH GLOBAL UTVECKLING

FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon och hans maka Yoo Soon-taek deltar i ett möte med näringslivsrepresentanter i Madrid, Spanien, för att diskutera global utveckling.

Näringslivets roll allt viktigare

Frågan om företags samhällsansvar (*Corporate Social Responsibility, CSR*) började diskuteras av en bredare publik på 1990-talet. Krav började ställas på företag att införa en policy för ekonomiskt, miljömässigt och socialt ansvarstagande inom den egna verksamheten.

Idag, ett par decennier senare, är det knappast någon som längre ifrågasätter att näringslivet som helhet har en avgörande roll att spela när det gäller fattigdomsbekämpning och andra dimensioner av global utveckling.

CSR – företags samhällsansvar – dök upp på den globala dagordningen under 1990-talet. Vid World Economic Forum i Davos 1999 lanserade FN:s förre generalsekreterare Kofi Annan ett initiativ för att få näringslivet att engagera sig mer för en positiv global utveckling. Han uppmanade företag att gå samman med andra aktörer ”i en global pakt med gemensamma värderingar och principer som kommer att ge den globala marknaden ett mänskligt ansikte”.

Initiativet, *Global Compact*, har sedan dess vuxit och utvecklats. Att ansvarsfullt företagande kan göra en betydande

skillnad och samtidigt generera affärsfördelar är en idé som visat sig tilltala många. I dagsläget omfattar Global Compact över 8 000 företag och 4 000 andra aktörer, däribland näringslivsorganisationer, akademiska institutioner, städer/kommuner, civilsamhällesorganisationer, fackföreningar och organisationer inom den offentliga sektorn.

Nätverket bygger på tio principer som baseras på FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna, ILO:s kärnkonventioner, Rio-deklarationen om miljö och utveckling samt FN:s konvention mot korruption (se

faktaruta på nästa sida). De företag som väljer att ansluta sig förbinder sig att inkorporera de tio principerna i sin företagsstrategi, att arbeta för att de ska bli en del av företagskulturen, att åta sig att offentligt tala för Global Compact samt att i sin årsrapport redogöra för hur företagets arbete på området bedrivs. 2011 tydliggjordes FN:s syn på näringslivet ytterligare då rådet för mänskliga rättigheter, MR-rådet, antog ett ramverk med vägledande principer som ska förebygga att företag bidrar till att mänskliga rättigheter kränks. Ramverket gäller alla

Svenska FN-förbundet kanaliserar, via insamlingsstiftelsen FN-fonden, stöd från svenska företag till FN:s fältarbete. Flickorna på bilden går på Fatuma Abdu-skolan i Afar, Etiopien, och får skolmat och hygienartiklar som ett resultat av FN-förbundets företagssamarbeten.

företag, oavsett storlek och andra omständigheter (läs mer på nästa sida).

Under det fleråriga arbetet med att ta fram en ny global utvecklingsagenda, den så kallade Post 2015-processen, betonade många aktörer vikten av att inkludera näringslivet. Bl a lanserade FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon 2012 nätverket *Sustainable Development Solutions Network (SDSN)* i syfte att ge universitet, näringsliv och civilsamhälle en mötesplats och en gemensam röst i frågor kring hållbar utveckling.

Företag har också genom Global Compact givits möjlighet att bidra till processen med den nya utvecklingsagendan. I samband med att Agenda 2030

och de 17 nya globala målen för hållbar utveckling slutligen antogs i New York i september 2015 hölls ett särskilt möte där näringslivets roll för global utveckling diskuterades.

”Regeringar måste ta ledningen och leva upp till sina löften. Samtidigt räknar jag med att den privata sektorn bidrar till framstegen”, sa FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon i sitt anförande, och fortsatte: ”Nu är det dags att mobilisera det globala näringslivet som aldrig förr. Saken är klar: att förverkliga de globala målen för hållbar utveckling kommer att förbättra utsikterna när det gäller att göra affärer och bygga marknader. Biljontals dollar från allmänna och privata medel kommer att satsas på

målen vilket kommer att skapa enorma möjligheter för ansvarstagande företag att leverera lösningar”.

Vid mötet lanserades ett nytt verktyg som ska underlätta för företag att navigera i och anknypa sin verksamhet till de globala målen. Verktyget, kallat SDG-kompassen [*SDG, Sustainable Development Goals*], presenterades av Peter Bagger, chef för World Business Council for Sustainable Development. ”SDG-kompassen handlar om att hjälpa varje företag i världen att titta på målen, anpassa sina strategier efter dem och sedan manövrera verksamheten så att man bidrar till dem. Och att vara helt transparent när det gäller de framsteg som görs”, sa han.

VAD ÄR CSR?

Corporate Social Responsibility, CSR, handlar om företags samhällsansvar. Att som företag anta en CSR-policy innebär att man i sin verksamhet vill ta ekonomiskt, miljömässigt och socialt ansvar. I och med att begreppet vunnit mark har också dess omfattning breddats. Idag inbegriper det allt ifrån arbetsmiljöfrågor till motverkandet av korruption i leveranskedjor.

GLOBAL COMPACTS TIO PRINCIPER

Mänskliga rättigheter

- Stödja och respektera internationella mänskliga rättigheter inom

sfären för företagets inflytande

- Försäkra att deras egna företag inte är inblandade i kränkningar av mänskliga rättigheter

Arbetsrätt

- Upprätthålla föreningsfrihet och erkänna rätten till kollektiva förhandlingar
- Eliminera alla former av tvångsarbete
- Avskaffa barnarbete
- Avskaffa diskriminering vad gäller rekrytering och arbetsuppgifter

Miljö

- Stödja försiktighetsprincipen vad gäller miljörisker

- Ta initiativ för att stärka ett större miljömedvetande
- Uppmuntra utvecklandet av miljövänlig teknik

Anti-korruption

- Motarbeta alla former av korruption, inklusive utpressning och bestickning

GLOBAL COMPACT NORDIC NETWORK

Global Compact Nordic Network (GCNN) är ett nordiskt nätverk inom ramen för Global Compact. Syftet är att stötta de nordiska medlemmarna i tillämpningen av de tio principerna, på såväl lokal som global nivå. Det

finns för närvarande över 200 medlemmar i det nordiska nätverket, främst näringslivsorganisationer och företag från Danmark, Finland, Grönland, Island, Norge och Sverige. GCNN sammanträder två gånger om året och värdskapet cirkulerar på en tvåårsbasis mellan de olika länderna.

FN:S RAMVERK FÖR FÖRETAG OCH MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

På initiativ av FN:s dåvarande särskilda representant för företag och mänskliga rättigheter, John Ruggie, togs 2008 fram ett förslag på en uppsättning vägledande principer för företag med syfte att förebygga kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Ramverket godkändes 2011 av FN:s råd för mänskliga rättigheter och i samma resolution inrättade rådet en arbetsgrupp för företag och mänskliga rättigheter.

Ramverket vilar på tre pelare: (1) statens skyldighet att skydda medborgarna mot kränkningar av de mänskliga rättigheterna från tredje part, inklusive företag; (2) företagens ansvar att respektera de mänskliga rättigheterna, vilket innebär att deras verksamhet inte ska bidra till kränkningar av mänskliga rättigheter och att företagen ska agera för att förhindra sådana; och (3) möjligheten att få sin sak prövad om rättigheterna inte respekteras.

Ramverket är det första av sitt slag och gäller alla stater och företag, både transnationella och lokala; oavsett storlek, sektor, lokalisering, ägande-förhållanden och struktur.

ILO

Internationella Arbetsorganisationen ILO (*International Labour Organization*) är FN:s fackorgan för arbetslivsfrågor. Dess mål är att främja sysselsättning, social rättvisa och bättre arbetsvillkor i hela världen, samt att värna om föreningsfrihet, organisationsrätt och kollektiv förhandlingsrätt. ILO bygger på en trepartstruktur där regeringar sammanförs med arbetstagare och arbetsgivare, och samtliga parter har likvärdig beslutande makt.

ILO:s konventioner är juridiskt bindande och utgör tillsammans den internationella arbetsrätten. De åtta viktigaste konventionerna finns samlade under benämningen ”ILO:s åtta kärnkonventioner”. Innehållet i dessa utgör en minimistandard som ska gälla för alla världens stater, oavsett om de ratificerat dem eller inte, och för alla arbetare i hela världen. Länder som ratificerar kärnkonventionerna ska rapportera om dess tillämpning till ILO vartannat år. För övriga ILO-konventioner gäller rapportering vart fjärde år. I Sverige övervakas genomförandet av ILO-kommittén.

ILO:S KÄRNKONVENTIONER:

- Föreningsfrihet, organisationsrätt och erkännande av rätten till kollektiva förhandlingar (ILO 87 och 98)
- Avskaffande av alla former av tvångsarbete (ILO 29 och 105)
- Avskaffande av barnarbete (särskilt de värsta formerna av barnarbete) (ILO 138 och 182)
- Avskaffande av diskriminering i arbetslivet (ILO 100 och 111)

Svenska FN-förbundet samarbetar med företag som vill stödja projekten Flicka, Skolmat eller Minor och samtidigt stärka sin CSR-profil. Företagen får bl a kommunikationsmaterial och inspirationsföreläsningar om det projekt man valt att stödja. Läs mer på www.fn.se/foretag

OECD:S RIKTLINJER FÖR MULTINATIONELLA FÖRETAG

Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (*Organisation for Economic Co-operation and Development, OECD*) är ett samarbetsorgan för 34 hög- och medelinkomstländer, däribland Sverige. OECD har antagit en uppsättning riktlinjer för hur multinationella företag på ett ansvarsfullt sätt ska bedriva sin verksamhet. Riktlinjerna är unika genom att de innehåller en av regeringarna stödd mekanism för hantering av klagomål mot multinationella företags agerande. Närmare 50 regeringar har anslutit sig till riktlinjerna sedan de togs fram 1976. De är inte tvingande men de länder som ansluter sig förbinder sig att tillämpa dem och uppmuntra multinationella företag att följa dem i sin verksamhet.

- Enligt OECD:s riktlinjer ska företag:
- Respektera mänskliga rättigheter

Genom FN:s Global Compact har över 8 000 företag och 4 000 andra aktörer tagit ställning för mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljöskydd och antikorrup­tion. Bilden visar textilarbetare på en fabrik i Port-au-Prince, Haiti.

Foto: FWEskinder Debebe

- och bidra till en hållbar utveckling
- Vara transparenta, både vad gäller information om produkter och tjänster, verksamhet, ekonomiska frågor och annan information
 - Respektera de anställdas fackliga rättigheter och motarbeta barnarbete
 - Ständigt förbättra sitt arbete med miljö, hälsa och säkerhet för de anställda
 - Motverka korruption
 - Ge information till konsumenter
 - Utbilda sina anställda och överföra teknik och kunskap till det land som de verkar i
 - Undvika att samarbeta med konkurrenter så att inte konkurrensen begränsas

INTERNATIONELL STANDARD FÖR SOCIALT ANSVARSTAGANDE

Internationella standardiseringsorganisationen (ISO) tog 2010 fram en vägledande standard för socialt ansvarstagande: ISO 26000. Nationella kommittéer i 99 länder och 500 internationella experter från regeringar, ideell sektor, näringsliv, konsumentgrupper, FN-organ och fackliga organisationer deltog under fem år i utvecklingen av standarden. ISO 26000 har påverkat CSR-policyer över hela världen och blivit en standard för i stort sett alla inom teknik- och hållbarhetsverksamhet. Den är inte tvingande utan består av rekommendationer som riktar sig till

alla organisationer och företag. ISO 26000 innehåller sex grundprinciper:

- Ansvarsskyldighet
- Transparens
- Etiskt uppträdande
- Respekt för intressenterna
- Respekt för lagen
- Efterlevnad av internationella uppförandenormer
- Respekt för mänskliga rättigheter.

DET HÄR KAN DU GÖRA:

Det finns många sätt att engagera sig i arbetet för en bättre värld. Här är några tips för både företag och privatpersoner:

Bidra till en bättre värld!

Genom ett kontinuerligt stöd till ett särskilt viktigt FN-projekt kan du ge barn möjlighet att gå i skolan, stärka flickors rättigheter och röja minfält. Du kan också stödja människor som drabbats av konflikten i Syrien genom att ge matpaket till behövande. Är du osäker på ändamål kan du välja att bidra dit det bäst behövs.

Som månadsgivare skapar du hopp och räddar liv! Gå in på www.fn.se/manadsgivare

Bli FN-partner!

Företag, stora som små, kan bli FN-partner med Svenska FN-förbundet och på så sätt engagera sig och sina anställda i arbetet för en bättre värld. Företaget väljer själv vilket av förbundets tre huvudprojekt – Minor, Flicka eller Skolmat – som man vill knyta sitt engagemang till.

Aktiviteter och förmåner som kan ingå inom ramen för ett partnersamarbete är: gemensamma kampanjer där företagets egna kunder och målgrupper involveras, kommunikationsmaterial, FN-partnerlogotyp, inspirationsföreläsningar, inbjudningar till kurser/event, samt möjlighet att medverka på projektresor. Läs mer på: www.fn.se/foretag

Tänk på vad du köper!

Som konsument och privatperson kan du göra skillnad genom att kolla upp det företag som står bakom den produkt eller tjänst som du köper.

Undersök om det står något om CSR/socialt ansvarstagande på företagets webbsida! Det finns flera typer av certifieringar som företag ofta visar upp på webben och som indikerar att man har en sund produktion/verksamhet som främjar både miljö, hållbarhet och medarbetaransvar i hela kedjan.

Välj också gärna varor med kvalitetsstämplar som ”ekologisk” och ”rättvisemärkt” (fair trade) då det gynnar vårt samhälles långsiktiga hållbarhet.

Foto: FN-förbundet/Carolina Given - Sjölander

**Bli medlem
i FN-förbundet!**

Ring 08-462 25 40
eller ansök på fn.se

Hallå där!

Oscar Ernerot, internationell sekreterare på LO, Landsorganisationen i Sverige.

Foto: LO

Hur kan svensk fackföreningsrörelse bidra till bättre villkor för arbetare i andra delar av världen?

LO, som jag jobbar på, har alltid bedrivit ett aktivt internationellt solidaritetsarbete. Dels handlar det om olika solidaritetsprojekt i andra länder men också om att följa upp hur Sverige lever upp till ILO:s* konventioner och att delta i internationella fackliga organisationer, t ex världsfacket ITUC.

Vad handlar solidaritetsprojekten om?

Främst att stärka fackföreningar i andra länder. De här projekten bedrivs genom vår organisation Union to Union och Olof Palmes internationella center. Just nu hjälper vi t ex fackföreningar i Guatemala, Colombia och Kambodja att bygga upp juridisk kompetens så att de klarar av att ta upp fall i ILO när fackliga rättigheter kränks.

Vad är din egen roll i sammanhanget?

Jag jobbar mycket med ILO-frågor och med regeringens Global Deal. Det är ett initiativ som handlar om att stötta andra länder när det gäller att skapa gott arbete och social dialog i linje med ILO:s agenda för "decent work". Detta hänger även direkt samman med mål 8 i Agenda 2030. Jag är också involverad i projektet som jag nämnde i Guatemala och Colombia och har mycket kontakter med ITUC eftersom LO:s ordförande Karl-Petter Thorwaldsson är vice ordförande där.

På vilket sätt har CSR-trenden i samhället gynnat utsatta arbetare?

När begreppet först kom var fackföreningsrörelsen positiv men idag kan vi se att CSR mest är en papperstiger. Det är bra som ett första steg för att diskutera arbetares villkor och rättigheter men som ett instrument för verklig förändring är det väldigt begränsat. Vi tycker i stället man ska arbeta med att etablera avtal som gör att man kan ställa krav och

kontinuerligt följa upp utvecklingen.

Du sitter sedan 2015 i FN-förbundets styrelse som representant för LO, som är en av FN-förbundets 84 anslutna riksorganisationer. Vad hoppas du kunna bidra med i detta sammanhang?

Främst hoppas jag kunna bidra med kunskap om arbetsrätt och om ILO, som är ett av FN:s fackorgan. Jag hoppas också att jag kan bidra till olika former av samarbete mellan FN-förbundet och LO och att FN-förbundet på så sätt kan nå ut till nya grupper.

■ AnnaLena Karlsson Andrews

* International Labour Organization; internationella arbetsorganisationen

BOKTIPS

Blir världen bättre?

FN:s utvecklingsprogram i samarbete med Staffan Landin

I en cynisk tid där nyheterna mest visar krig, förödelse och katastrofer kan frågan "Blir världen bättre?" få dystra svar. Men i boken med denna fråga som titel vänder Staffan Landin, tillsammans med FN:s utvecklingsprogram (UNDP), på denna negativa bild.

Bokens huvudinnehåll består av en genomgång av de åtta millenniemål som världens ledare kom överens om att jobba med från början av 2000-talet till 2015. Mål för mål visar Landin hur det har gått i processen att förverkliga dessa ambitiösa målsättningar. Resultaten kan

komma att överraska dig. Genomgången visar på fantastiska framsteg och presenterar statistik som kan få den mest bittra realist att ljusna. Utvecklingen i världen går faktiskt framåt! Arbetet mot fattigdom och hunger visar fenomenala resultat och jämställdheten i världen går, tro det eller ej, i en positiv riktning. Störst framsteg har kanske skett i arbetet mot sjukdomar. Miljontals människor har räddats från några av de mest utbredda och dödliga sjukdomarna: HIV/AIDS, malaria och tuberkulos.

Det enda millenniemål där utvecklingen gått i fel riktning, enligt Landin, är det om miljö och ekologisk hållbarhet. Det gäller särskilt i fråga om koldioxidutsläppen som idag är 50 procent större än de var 1990.

Sammantaget

ger boken en realistisk men positiv syn på världen vi lever i och inger hopp om vår framtid. Det är något vi behöver i denna tid av cynism. Att boken tvingar oss att se positiva förändringar som faktiskt skett kan ge kraft att kämpa vidare med Agenda 2030 och de 17 nya globala målen för hållbar utveckling.

■ Ylva Lidin, praktikant

Vad kan du om läget i världen? Ladda ner appen VÄRLDSKOLL

Statsminister Stefan Löfven intervjuas om Agenda 2030 vid regeringens lanseringskonferens i januari.

Kritik mot regeringens Agenda 2030-delegation

I mars presenterades den delegation som ska ta fram en handlingsplan för Sveriges genomförande av Agenda 2030. Sammansättningen av delegationen fick dock kritik.

Den 17 mars presenterade Sveriges regering sin länge emotsedda Agenda 2030-delegation. Gruppen på sju personer ska ta fram en nationell handlingsplan för genomförandet i Sverige av Agenda 2030 och de 17 globala målen för hållbar utveckling.

Sammansättningen av delegationen fick dock direkt kritik för att ha en slagsida åt miljö- och klimathållet. Av de sju personer som ingår i delegationen kan fyra anses representera dessa frågor, menade kritiker, trots att begreppet hållbar utveckling även inbegriper ekonomisk och social utveckling.

Bland kritikerna fanns Svenska FN-förbundet som även menade att regeringens egna prioriteringar i arbetet med Agenda 2030 inte heller representerades i sammansättningen av delegationen.

STORA FRAMSTEG

– Mål 5 om jämställdhet och mål 16 om fredliga samhällen är stora framsteg för Sveriges prioriteringar i de nya globala målen. Tyvärr avspeglas inte det i sammansättningen av regeringens delegation, säger Aleksander Gabelic, FN-förbundets ordförande.

– Efter den kritik som förts fram från flera organisationer vore det rimligt att de tre ministrarna Shekarabi, Lövin och Persson utökar gruppen så att den bättre avspeglar bredden i FN:s nya utvecklingsagenda, fortsätter han.

Senast den 1 november ska delegationen lämna en delredovisning av ett förslag till handlingsplan för Sveriges genomförande av Agenda 2030, och senast den 1 mars 2017 ska den lämna ett fullständigt förslag till handlingsplan. Delegationens uppdrag gäller till den 11 mars 2019. I uppdraget ingår att med stöd av analyser och underlag från statliga myndigheter och andra aktörer göra en kartläggning och bedömning av i vilken utsträckning Sverige uppfyller agendans mål och delmål, inklusive en redovisning av de områden där ytterligare åtgärder behöver vidtas.

■ AnnaLena Karlsson Andrews

Regeringens Agenda 2030-delegation består av följande sju personer:

Parul Sharma, delegationens ordförande och hållbarhetschef på Advokatfirman Vinge, tillika rektor på the Academy for Human Rights in Business, **Johan Rockström**, professor i miljövetenskap vid Stockholms universitet och chef för Stockholm Resilience Centre, **Ingrid Peterson**, generaldirektör på Formas, **Ida Texell**, förbundsdirektör på Brandkåren Attunda, **Mattias Klum**, fotograf med specialisering på natur, miljö och kultur, **Johan Hassel**, vd på tankesmedjan Global Utmaning samt **Johanna Sandahl**, ordförande i Naturskyddsföreningen.

VARDAGSHJÄLTEN ▶

Niklas Lindgren, 29 år, från Stockholm är medlem i FN-förbundet och månadsgivare till projektet Minor. Genom att stötta det bidrar Niklas till en tryggare värld där barn kan gå till skolan, bönder kan odla sin mark och flyktingar kan återvända hem efter att kriget tagit slut.

Varför valde du att stötta FN-förbundet?

Jag har länge tyckt att FN är en viktig organisation för fred och utveckling i världen. Jag inspirerades till att bli medlem i FN-förbundet efter att ha sett en inspelning av ett möte i FN:s generalförsamling. Det blev då tydligt för mig att FN behövs för

att ge de mindre nationerna en plattform för att väga upp de ekonomiskt och militärt starka nationerna.

Varför tycker du att projektet minor är viktigt?

Minor är för mig ett hemskt uttryck för vapenindustrin. Så länge minorerna ligger kvar och barn och oskyldiga mister ben eller livet är kriget fortfarande pågående. Att det finns de som tjänar pengar på att sälja minor är helt sjukt. Därför är FN:s och andra organisationers insatser för att röja minor viktiga för att skapa en fredligare och bättre värld.

Läs mer om projektet som Niklas stöder: fn.se/minor

Foto: Annie Wallin

FN varnar: Risk för krig i Västsahara

I slutet av mars utvisade Marocko FN-personal från det ockuperade Västsahara. Man ansåg att Ban Ki-moon inte längre var neutral eftersom han sagt att Västsahara är ockuperat. Nu har säkerhetsrådet förlängt mandatet för FN-styrkan Minurso och krävt att styrkan ska återställas. FN-chefen varnar i en rapport för överhängande krigsrisk. De fem nordiska FN-förbunden kräver att Minurso ska övervaka människorätts-situationen i landet.

I provinsen Tindouf i västra Algeriet finns flera bosättningar för flyktingar från Västsahara. Lägret på bilden heter Smara.

En man med självklar pondus möter oss i exilregeringens administrativa säte i Rabouni i södra Algeriet.

– Vi har under 40 år byggt upp ett samhälle här i exil, och samtidigt kämpat mot Marocko, säger Khatri Addouh, talman för det västahariska parlamentet och ordförande för rådet som ska förhandla med Marocko.

Förhandlingarna mellan parterna har dock strandat och FN har tryckt på med skyttediplomati. I början på mars besökte Ban Ki-moon flyktinglägren och den befriade delen av Västsahara. Det slutade med att Marocko utvisade delar av FN-styrkan Minurso. Det är inte första gången som Marocko bråkar. Nuvarande Västsahara-sändebudet Christopher Ross har tidigare nekats inresa till den ockuperade delen. Ban Ki-moon fick inte träffa den marockanske kungen Mohammed VI, eller resa till den ockuperade delen där Minurso har sitt högkvarter.

– Marocko försöker undvika huvudfrågan med alla medel. Den här konflikten måste lösas med en folkomröstning, enligt FN:s resolutioner. Därtill behövs även övervakning av att mänskliga rättigheter inte kränks, ett mandat som Minurso saknar idag, säger Khatri Addouh.

Om konflikten förblir olöst kan det skapa nya problem i en redan hårt drabbad region.

ÄR FRUSTRERADE

– Våra unga är frustrerade. Blir det krig kommer olika terrororganisationer att försöka utnyttja situationen, varnar han.

Dagarna efter intervjun med Khatri Addouh besöker jag sjukhus, vårdcentral och en filmskola för unga. Jag träffar Fatma Bélla, ny borgmästare i flyktingstaden Bojdor.

Hur klarar ni att möta frustrationen hos de unga, kan ni ge dem arbete?

– Vi försöker prata och diskutera med dem. Vi guidar om utbildning och yrke. Sen försöker vi aktivera unga i idrott och

kultur, säger Fatma Bélla.

– Som flyktingar har vi brist på ekonomiska medel. Det är svårt att skapa jobb utan pengar, säger hon.

På ett sportcenter i Smara berättar ansvarige Rais Sidi hur de utbildar unga kvinnor till gymnastiklärare i skolorna. Han visar även boxningslokalen. Två nyfikna unga kvinnor kommer in. Snart pucklar de på sandsäcken och får instruktion om hur de ska göra. En stund senare går vi in i sportcentrets materialrum. Där finns inte så mycket, vare sig bollar eller andra redskap.

– Vi tar gärna emot träningskläder och bollar. Det behöver inte vara nytt, säger Rais Sidi.

BESÖK I DEN BEFRIADE DELEN

I slutet av veckan får jag klartecken att besöka den befriade delen av Västsahara.

Artikeln fortsätter på sid 22

UD inrättar FN-enhet

Utrikesdepartementet organiserades om i april. Den tidigare säkerhetspolitiska enheten delades upp i fyra varav en är en särskild FN-enhet. Den nya FN-enheten kommer bl a att handlägga frågor som rör generalförsamlingen och säkerhetsrådet, inklusive frågan om Sveriges kandidatur till säkerhetsrådet.

Ban Ki-moon i Stockholm

FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon gjorde en blixitvisit i Stockholm den 30 mars. Han träffade statsminister Stefan Löfven för överläggningar om aktuella FN-frågor och höll på kvällen årets Dag Hammarskjöldföreläsning i Stockholms stadshus inför företrädare för bl a regering, diplomatkår och civilsamhälle.

Samarbete mot svälten

I ett samarbete med Svenska FN-förbundet skänker Postkodstiftelsen tre miljoner kronor i akut matbistånd till Etiopien. Pengarna kanaliseras till FN:s livsmedelsprogram WFP och går till matbistånd till utsatta familjer. Etiopien har drabbats av den värsta torkan på 30 år och 10 miljoner människor behöver hjälp.

Magnus är Årets FN-lärare

FN-förbundet har för andra året i rad utsett Årets FN-lärare. I år gick utmärkelsen till Magnus Jinnfelt från Agnebergsgymnasiet i Uddevalla.

Magnus Jinnfelt fick ta emot sitt diplom på SweMUN, det årliga nationella FN-rollspelet för gymnasieelever som FN-förbundet arrangerar. Motiveringen löd:

”Magnus har under många år varit drivande i arbetet med internationella frågor och mänskliga rättigheter. Han har under flera år genomfört FN-rollspelet som skapar uppmärksamhet för både skolan och FN. Magnus utstrålar engagemang för globala frågor som smittar av sig på kollegor och elever. Som förstelärare leder Magnus också fortbildning för andra lärare.

Han har stor kunskap i globala frågor och delar engagerat med sig till sina kollegor såväl i spontana diskussioner som i större seminarier.”

Hur känns det att vinna priset Årets FN-lärare?

Det känns både överraskande och roligt! Men det är inte bara jag som har vunnit utan det är så klart min skolas pris också – för att inte nämna mina kollegor och

alla elever som engagerar sig i frågorna!

Hur jobbar du med att få dina elever att engagera sig i globala hållbarhetsfrågor?

I min undervisning behandlas EU, FN, utvecklingsekonomi och liknande eftersom det är en del av läroplanen. Men vi har också mer interaktiva aktiviteter som ”minister för en dag” i årskurs 2 och FN-rollspelet i årskurs 3.

Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling är ett hett ämne just nu. Är det något mål du tycker är lite viktigare än de andra?

Alla mål är såklart väldigt viktiga, det är därför de är med. Men det jag tycker är absolut viktigast är mål 13, klimatförändringsmålet. Vi måste börja tänka på våra koldioxidutsläpp!

Agnebergsgymnasiet är ju en FN-skola och har även en aktiv elevförening. Finns det något som eleverna brinner lite extra för?
Det är stort fokus på miljöfrågor, men

Foto: Svenska FN-förbundet

Magnus Jinnfelt fick ta emot sitt diplom för Årets FN-lärare i samband med FN-rollspelet SweMUN i Örebro. I bakgrunden Örebro slott.

FN:s arbete mot minor är också något som engagerar. Ett tips är elevernas egenproducerade film om minor som finns på deras Facebooksida [FN Ung Uddevalla].

Till sist, hur ser du på framtiden och möjligheten att nå målen i Agenda 2030?

Ibland kan det kännas tröstlöst att se hur människan inte minskar sina koldioxidutsläpp. Men å andra sidan får vi inte glömma hur bra det gick för flera av millenniemålen. Det ger en hopp, men tyvärr känner jag mycket oro för miljön.

■ Ylva Lidin, praktikant

Stort FN-rollspelet i Örebro

Svenska FN-förbundet och Karolinska gymnasiet i Örebro arrangerade i april årets upplaga av det nationella FN-rollspelet SweMUN. Närmare 170 elever från 16 gymnasieskolor medverkade och diskuterade bl a könsstämpning, minor, asylrätt och utvecklingen i Burundi.

– SweMUN ger unga en möjlighet att lära sig mer om globala frågor och FN och att förhandla, göra överväganden och ta ansvar. I bakgrunden finns en rad aktuella FN-frågor, säger Linda Nordin, FN-förbundets generalsekreterare.

■ Foto: Svenska FN-förbundet

Tanzanias FN-förbund

– en 50-plussare med stark FN-koppling

FN-förbundet i Tanzania är ett av fyra FN-förbund i Afrika som Svenska FN-förbundet samarbetar med. Marcus Hjalmarsson, som under hösten 2015 praktiserade på kontoret i Dar es Salaam, berättar här om organisationen.

Tanzanias FN-förbund (*United Nations Association of Tanzania*) grundades 1964 och är en av landets äldsta civilsamhällesorganisationer. Förbundet har en styrelse med 11 ledamöter och ca 400 individuella medlemmar fördelade i sex lokalföreningar. Det finns även ett ungdomsförbund. Förutom generalsekreteraren Nancy Kaizilege och vice generalsekreterare Robert Kasenene finns ytterligare två anställda, en projekthandläggare och en ekonomi-ansvarig.

Från 2007 är Tanzania ett av åtta länder som testar modellen *One UN* (även kallad *Delivering as One*) där styrningen av de olika FN-organen är tänkt att bli mer samordnad. Genom *One UN* har Tanzanias FN-förbund, även om det inte tillhör FN-systemet, fått ett närmare samarbete med de olika FN-organen som finns i landet.

– *One UN* har gjort det lättare att driva påverkansarbetet mot regeringen och att stödja FN:s och FN-organens arbete i landet, menar Kasenene.

FYRA FOKUSOMRÅDEN

Tanzanias FN-förbund har en strategisk plan som utgångspunkt för sitt arbete. Den innehåller fyra fokusområden som förbundet arbetar utefter: hållbar utveckling; demokrati, samhällsstyrning och mänskliga rättigheter; fred och säkerhet samt organisationsutveckling.

När det gäller hållbar utveckling samarbetar organisationen med FN-förbundet i Sverige genom ett program som kallas *MDGs2SDGs*. Namnet syftar på övergången från millenniemålen (*Millennium Development Goals, MDG:s*) till de nya

Tanzanias FN-förbund deltar i en kurs på British Council i Dar es Salaam.

målen för hållbar utveckling (*Sustainable Development Goals, SDG:s*) vid årsskiftet 2015-16.

– Förbundet arbetade mycket och aktivt med millenniemålen och kommer fortsätta i samma anda med Agenda 2030 och dess globala mål för hållbar utveckling, berättar Kasenene.

Förbundet har deltagit i arbetet med att formulera de nya målen både internationellt och nationellt. Nu jobbar organisationen med att öka medvetenheten hos befolkningen i Tanzania om frågan. Mycket av arbetsinsatsen har inneburit presentationer, seminarier och enkäter för att på så sätt skapa en dialog och samla in synpunkter från allmänheten.

FAMILJEPLANERING

Ett annat viktigt projekt för FN-förbundet i Tanzania handlar om att få regeringen att leva upp till målet om att öka andelen av allmänheten som använder preventivmedel.

– Vi arbetar aktivt med att öka tillgången

till familjeplaneringstjänster genom påverkansarbete, men också med information om familjeplanering och om projektet för att locka fler partners, berättar Kasenene.

Insatserna har varit framgångsrika. Fler, främst unga, har utbildats och olika partnerskap har skapats mellan förbundet och myndigheter, näringslivet och andra organisationer. Vidare har regeringen gett större budgetutrymme för familjeplanering och genomfört regionala utbildningsinsatser.

– Det är ett steg i rätt riktning mot att uppnå bättre hälsa och välbefinnande och få ett jämlikare samhälle och är ett bevis på att samordnade insatser ger resultat, menar Kasenene.

FN-FÖRBUND I VÄRLDEN

I FN-förbundens världsfederation *WFUNA* (*World Federation of United Nations Associations*) ingår drygt 100 FN-förbund från olika delar av världen.

Vice generalsekreterare
Robert Kasenene.

Foto: Tanzanias FN-förbund

Foto: Tanzanias FN-förbund

Foto: Natalie Hafdelin

Ylva Norén Bretzer från Förvaltningshögskolan vid Göteborgs universitet föreläser om mål 11, hållbara städer och samhällen, på Ekocentrum i Göteborg.

Föreläsningsserie i Göteborg om de globala målen

En tvärvetenskaplig föreläsningsserie om de nya globala målen för hållbar utveckling inleddes i Göteborg under våren. En av arrangörerna är Göteborgs FN-förening som hoppas engagera en bred skara.

Initiativtagare till föreläsningsserien är Göteborgs miljövetenskapliga centrum, GMV, som är ett nätverk för forskare och doktorander vid Chalmers tekniska högskola och Göteborgs universitet. På grund av kopplingen till FN kontaktade GMV Göteborgs FN-förening, vars

miljögrupp involverades i projektet. Samarangör är också Stiftelsen Ekocentrum som agerar värd för föreläsningarna.

Komplexa utmaningar kräver att olika kompetenser arbetar tillsammans. Därför avhandlas vid varje tillfälle ett av de 17 globala

målen utifrån två olika forskningsperspektiv, med en forskare från Chalmers och en från Göteborgs universitet.

– Vi vill sprida information om målen och om hur man kan uppnå dem på både global och lokal nivå, säger Natalie Hafdelin från Göteborgs FN-förenings miljögrupp.

Intresset för föreläsningarna har visat sig vara stort. Åhörarna har främst varit studenter, men också forskare, miljötjänstemän och andra nyfikna personer.

– Det är kul att föreläsningarna lockar en stor variation av människor, framförallt unga, säger Natalie.

Serien hade sitt startskott i februari och i skrivande stund har tre föreläsningar hunnit äga rum. De mål som avhandlats är mål 13, bekämpa klimatförändringarna, mål 1, ingen fattigdom, och mål 11, hållbara städer och samhällen. I de efterföljande diskussionerna har ett stort engagemang visats för de frågor som diskuterats.

– Alla föreläsningar har dragit över tiden för att åhörarna ställt så många frågor, vilket är glädjande! säger Natalie.

Föreläsningssamarbetet tar nu sommarlov och återupptas i höst. För den som är intresserad av föreläsningarna gäller det att hålla utkik i Göteborgs FN-förenings kanaler på sociala medier.

■ Lovisa Dyall Silfverbrand

Torgmöte mot rasism

Under ett torgmöte mot rasism i Ronneby slöt 150 personer upp. Tillsammans med andra lokala föreningar uppmärksammade Karlskrona/Ronneby FN-förening internationella dagen mot rasism den 21 mars. Samtidigt passade de på att fira det persiska nyåret Nowruz. Mötet inleddes med tal av FN-föreningens ordförande Teo Zickbauer:

– Vi vill uppmärksamma och tydliggöra problemet med rasism. Det är en högaktuell fråga i samhället idag. Det är viktigt att vi för diskussioner så att vi kan komma vidare.

Föreningen ser gärna att det lyckade arrangementet blir en tradition.

Jämställdhet debatterades

Västerås FN-förening i samarbete med Västmanland läns FN-distrikt uppmärksammade internationella kvinnodagen den 8 mars med flera aktiviteter. I Vallbyskolan mötte de elever och lärare från mellanstadiet för att på eftermiddagen ha ett möte med föreningens och distriktets styrelser.

Dagen avslutades på kvällen med debatt på jämställdhetstema som drog fullt hus. Från FN-förbundet medverkade Berith Granath, handläggare för utvecklingsfrågor. Moderatör för debatten, Fayad El-Natour, tillika distriktets ordförande, hälsar att det hela var ett lyckat arrangemang.

Kvinnodagen firades

Mönsterås FN-förening bjöd på mat från sin Världsbutik när den internationella kvinnodagen uppmärksammades. Flera hade lagat traditionella maträtter från olika länder och tagit med sig.

Ett tal om vikten av den internationella kvinnodagen inledde det hela och fotoutställningen Flicka hade en central plats under hela eventet. Genom bild och text belyser utställningen flickors utsatta situation runt om i världen och lyfter teman såsom barnäktenskap, könsstympning och betydelsen av flickors ökade möjligheter till utbildning.

Foto: Hanna Blåhed

Ingrid Näslund och Sara Berg deltar i diskussioner om feminism i Umeå.

de bidrar till små men avgörande förändringar i samhället, säger Sandrine Ndayambaje, aktiv i FN-föreningen.

Föreningen anordnade en filmvisning och delade sedan in de deltagande ungdomarna i mindre grupper för att få mer utrymme för diskussion. Temat för forumet var "Feminism utanför västs perspektiv", vilket mynnade ut i flera intressanta diskussioner. FN-förbundets lärarhandledning till Adichies bok kom väl till användning vid diskussionsforumet.

– Diskussionsforum är en jättebra metod för att ta del av flera olika perspektiv, samtidigt som man får bidra med sina egna åsikter. Jag tror att det är genom att lära oss av varandra som man skapar ett mer öppet samhälle och får världen att växa och utvecklas, hälsar Sandrine.

Jämställdhet och jämlikhet värdesätts högt av Umeå FN-förening som ständigt arbetar med dessa perspektiv vid olika evenemang och aktiviteter. FN-föreningen beskriver Umeå som en stad som genomsyras av värme och medmänsklighet, något som de också strävar efter ska genomsyra FN-föreningen.

■ Marcia Munoz

Aktiva ungdomar diskuterar feminism

Internationella kvinnodagen den 8 mars uppmärksammades på många olika sätt av FN-föreningar runt om i landet. I Umeå anordnades i samarbete med andra föreningar en seminarierie med tema jämställdhet där Umeås FN-förening bidrog med ett diskussionsforum

kring Chimamanda Ngozi Adichies bok "Alla borde vara feminister".

– Det känns superroligt att få anordna sådana här aktiviteter via sin FN-förening. Lokalföreningarna har en jätteviktig roll när det gäller att engagera människor lokalt och

Värkning med Världshorisont i Linköping

I Linköping har FN-föreningen satt i system att använda FN-förbundets tidning Världshorisont som ett verktyg för att värva nya medlemmar i

samband med olika utåtriktade aktiviteter.

– Att räkna fram en tidning och säga 'vill du ha en tidning att läsa när du kommer hem?' har visat sig vara ett väldigt bra sätt att få kontakt med folk. 95 procent av alla svarar 'oh ja!' och tar emot den! De tycker det är generöst att de får en gratis tidning, berättar Kerstin Greger, styrelseledamot.

Innan tidningen delas ut har föreningen lagt in en medlemsfolder och lite annat informationsmaterial mellan sidorna.

– Vi har värvat många nya medlemmar på det här sättet sedan 6 juni förra året. Det har varit ett väldigt lyckat drag, berättar Kerstin Greger, som har varit aktiv i FN-föreningen sedan 2000.

Kerstin Greger,
Linköpings FN-förening.

Foto: Tanja Mitic

TIPSA LANDET RUNT:

Skicka ditt tips till:
varldshorisont@fn.se och skriv
"Landet runt" i ämnesraden

ENGAGERA DIG LOKALT

Ju fler som engagerar sig, desto mer kan vi åstadkomma tillsammans! Som medlem är du välkommen att vara med i och forma verksamheten i din lokala FN-förening. Möjligheterna är många! Ta kontakt med din FN-förening via www.fn.se/foreningar.

Nya FN-skolor sökes!

Är ni en gymnasieskola med intresse för globala frågor och vill ta ert FN-engagemang ett steg längre? Ansök om att bli FN-skola!

Som FN-skola får ni en personlig kontaktperson på FN-förbundet och stöd i utvecklingen av er internationella profil. Genom material, utbildningar och mycket mer får lärare och elever på FN-skolor möjlighet att fördjupa sitt engagemang och sin kompetens i globala frågor. Läs mer på www.fn.se/fnskola

Utdelning av MR-priset

Den 2 juni tillkännages vem som får FN-förbundets MR-pris 2016. Priset har instiftats för att uppmärksamma insatser för de mänskliga rättigheterna i Sverige. Pristidningen sker i Kulturhuset i Stockholm och följs av en paneldebatt.

FN-förbundet i Almedalen

Under politikerveckan i Almedalen 3-10 juli medverkar FN-förbundet med flera seminarier och aktiviteter. Vi håller till på Sidas sommartorg "Sverige i världen". Där kan besökarna bli röjda minor från Sveriges enda minfält.

SEMINARIER PÅ SIDAS SCEN:

Tisdag 5 juli kl 09.00: Srebrenica, Rwanda, Sri Lanka – can the UN prevent serious human rights violations?

Tisdag 5 juli kl 11.00: Agenda 2030 – Sverige ett föregångsland? Del 1 med globalt perspektiv.

Tisdag 5 juli kl 12.00: Agenda 2030 – Sverige ett föregångsland? Del 2 med nationellt perspektiv.

Tisdag 5 juli kl 18.00: Sverige i säkerhetsrådet?

Torsdag 7 juli kl 12.00: Alla borde vara feminister – eller?

I DN-TÅLTET (i samarbete med DN):

Torsdag 7 juli kl 14.00: Agenda 2030 ska genomföras i Sverige – vem gör vad?

Läs mer om programmet på www.fn.se/almedalen

Upprot mot minor

Minor är vapen riktade mot civila och många av de som drabbas är barn. Vapnen hindrar människor från att bruka sina marker, barn från att ta sig till skolan och flyktingar från att kunna återvända hem. Minröjning är en förutsättning för utveckling och säkerhet. Ingen människa

ska behöva leva i ständig skräck för vapen gömda i marken! Var med och skriv under vårt uppprop om en minfrivärld: www.fn.se.

Peace & Love

FN-förbundet kommer finnas på plats under festivalen Peace & Love i Borlänge den 7-9 juli. Årets tema är utbildning för utveckling.

"Hej! Vi har mens!"

Apoteksgruppen och FN-förbundet samarbetar i kampanjen "Hej! Vi har mens!" som lanseras den 9 juni. Syftet är att lyfta tabun och stigmatiseringen kring mens, som leder till att kvinnor i tidig ålder lär sig att mens är något äckligt som man borde skämmas för och dölja, och samtidigt erbjuda en produkt som bidrar till FN-förbundets arbete för flickors rättigheter. Produkten i form av en ask tamponger kommer att säljas i Apoteksgruppens butiker i Sverige under sommaren. 10 kr per ask går till FN-förbundets projekt Flicka.

Håll gärna koll i våra sociala kanaler framöver och hjälp oss att sprida detta viktiga budskap!

Organisationsnytt

TRIS, Tjeiers rätt i samhället, är ny medlemsorganisation i Svenska FN-förbundet.

Personaltytt

Susanne Amsén-Knutsson är ny generalsekreterarassistent.

Artikeln fortsätter från sid 17

Det tar knappt två timmar med jeep till den befästa mur som delar landet. Beredskapen har höjts. Befrielse-rörelsen Polisario har som svar på utvisningen av FN-personal genomfört två stora militärövningar. Vapenvilan från 1991 känns skör.

Liggande, i skydd av jeepen, försöker jag hålla objektivet stilla i den hårda blåsten. Två grönkädda marockanska soldater rör sig vid muren.

– Alla som känner till krig, hatar krig, säger Polisarios patrullchef Shij Bashri Mohamed.

– Våra unga har tröttnat på att vänta på en folkomröstning som aldrig blir av. De vill återgå till väpnad kamp. Vi äldre försöker förklara att krig är en katastrof. Det behövs nu stark press på Marocko så vi får en politisk lösning. Om inte det sker så är krig det enda som återstår, säger han.

På kvällen träffar jag återigen Rais Sidi från sportcentret. Jag berättar om besöket vid muren och intervjun med militärpatrullen. Rais Sidi har själv varit soldat, berättar han. Något i hans röst förändras.

– Två av mina bröder stupade i kriget, säger han.

MANDAT FÖRLÄNGDES

Den 29 april godkände FN:s säkerhetsråd en förlängning av Minurso. Venezuela och Uruguay röstade emot då de ville ställa hårdare krav på Marocko. Styrkan ska vara helt återställd inom 90 dagar.

De fem nordiska FN-förbunden har krävt att Minurso ska ges mandat att övervaka mänskliga rättigheter. Men varken MR-mandat eller ett datum för folkomröstning nämns i säkerhetsrådets resolution.

Afrikanska Unionen har krävt att ett datum sätts för folkomröstningen.

– Länder som Sverige måste stärka FN-linjen, som annars riskerar att braka samman fullständigt. Jag känner stark oro för situationen, som snabbt kan eskalera, säger Alexander Gabelic, Svenska FN-förbundets ordförande.

■ Text & foto: Arto Valtonen, *frilansjournalist*

ALEKSANDER GABELIC
ORDFÖRANDE I SVENSKA FN-FÖRBUNDET:

NÄRINGSLIVET VIKTIG AKTÖR FÖR DE NYA GLOBALA MÅLEN

Globaliseringen ger nya utvecklingsmöjligheter samtidigt som trycket på mänskligheten att hushålla med jordens resurser ökar. Stora företag agerar över nationsgränserna och många av de största företagen har större omsättning än många mindre länders statsbudgetar.

De nya globala målen för hållbar utveckling öppnar för ett mer påtagligt engagemang hos företagen. Miljötekniksatsningar som solpaneler och solceller kan revolutionera energitillförseln i t ex Afrika.

Både små och stora företag kan bidra till en bättre värld. I Svenska FN-förbundet har vi under många år samarbetat med företagspartner i FN-projekt som minskar hotet från personminor, ger barn mat och utbildning och som förhindrar barnäktenskap och könsstympning. Det skapar engagemang hos våra partner och deras medarbetare och stolthet över att de kan bidra till att göra världen lite bättre och rättvisare. Den drivkraften och glädjen ska inte underskattas. Vi är glada och stolta över samarbetet med våra företagspartner.

Om världen ska bli en bättre plats för alla, inklusive kommande generationer, behövs politiskt ledarskap och fokus på människors rätt till mat, utbildning och arbete. Resurserna måste fördelas bättre i många länder. Jag är övertygad om att fler företag kan bidra med mer

såväl på global nivå som här i Sverige. Världen behöver företagens engagemang och kraft i en globaliserad ekonomi. Regeringars agerande och bistånd räcker inte för att vi ska nå de nya globala målen. Här kan fler företag bistå med resurser.

Sociala medier har kraft att sprida information om dåliga och goda exempel på ansvarsfullt företagande inklusive hur man behandlar sina anställda, tar ansvar för miljön och förhåller sig till mänskliga rättigheter. Kritiken mot företag i textilbranschen visar att vi konsumenter faktiskt kan välja produkter och tjänster från företag som agerar ansvarsfullt. Sådana val borde ha större betydelse. Genom att lyssna på världens konsumenter kan företag bli bättre på socialt ansvarstagande och samtidigt vinna marknadsandelar.

Ansvarsfulla företag kan påverka regeringar att ta större ansvar för sina befolkningar och för miljön. Fungerande samhällen ökar möjligheterna för utveckling och därigenom fler konsumenter som kan köpa produkter som företag säljer. Det är en logik som borde få fler företag att arbeta för hållbara samhällen och bättre fungerande länder. Företagen kan och ska inte ta över politikernas roll men de kan genom klokt agerande faktiskt bidra till att de globala målen nås.

Nästa nummer

... av Världshorisont kommer ut den 21 september och har temat Sverige och FN.

I år är det 70 år sedan Sverige blev medlem i FN. Många angelägna frågor står på världsorganisationens agenda och Sverige har under senare tid uppgraderat sitt FN-engagemang. Oavsett hur det går den 28 juni, då det avgörs om Sverige ska få en plats i säkerhetsrådet 2017-18 eller inte, så har den svenska regeringen en viktig roll att spela i FN i en lång rad frågor.

Det civila samhället, med Svenska FN-förbundet i spetsen, driver på för att Sverige ska bedriva en aktiv och konstruktiv FN-politik. Fler svenska FN-soldater och en oberoende nationell myndighet för mänskliga rättigheter är exempel på frågor som den svenska FN-rörelsen driver i dagsläget. I Världshorisonts temanummer tittar vi

Foto: FN/Skander Denchev

närmare på dessa och andra aktuella FN-frågor och får höra olika röster om Sveriges relation till FN.

Beställ gärna extra exemplar av Världshorisont! Skicka din beställning till vardshorisont@fn.se!

Insamlade medel går till Insamlingsstiftelsen FN-fonden och dess 90-konto

Swisha

valfritt belopp
till 1239000795 och
ange SKOLMAT

125 kr =
skolmat i 3 månader

250 kr =
skolmat för 1 termin

Sms:a

SKOLMAT till 72 909
så skänker du 50.-

FN-förbundets projekt Skolmat ger barn gratis skolmat och lockar fler barn till skolan.

Just nu pågår den värsta torkan på över 30 år i Etiopien och över tre miljoner barn har tvingats sluta skolan på grund av svält. I denna kris blir Skolmatsprojektet livsnödvändigt. Det mål mat barnen får i skolan är många gånger det enda de äter på hela dagen. En skolmåltid kostar 2 kronor.

125 kronor räcker till ett barns skolmat i 3 månader. 250 kronor räcker till ett barns skolmat en hel termin.

Läs mer på www.fn.se/skolmat

EN
BÄTTRE
VÄRLD

FN-förbundet
UNA SWEDEN